

**სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება)
სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის უმაღლესი
განათლების დარგობრივი მახასიათებელი
უმაღლესი განათლების II საფეხური
ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩოს VII დონე**

I. შესავალი

სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) რეგულირებადი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის დარგობრივი მახასიათებელი არის აკადემიური განათლების სტანდარტი, რომელიც ეფუძნება საქართველოს ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩოს, უმაღლესი განათლების ევროპული კვალიფიკაციების ჩარჩოს, მთელი ცხოვრების განმავლობაში სწავლის ევროპული კვალიფიკაციების ჩარჩოს, შრომის ბაზრის მოთხოვნებს, ეროვნულ და საერთაშორისო დონეზე მოქმედ სტანდარტებს, საუკეთესო პრაქტიკასა და საკანონმდებლო მოთხოვნებს; ემსახურება განათლების სისტემისადმი საზოგადოების მუდმივად ცვალებადი მოთხოვნების ასახვასა და მათი შესაბამისი, განახლებადი კვალიფიკაციების აღწერის სტიმულირებას.

წინამდებარე დარგობრივი მახასიათებლით განსაზღვრულია უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულთათვის კვალიფიკაციის მისანიჭებლად აუცილებელი სწავლის შედეგების მინიმალური მოთხოვნები, მათ მისაღწევად საჭირო სწავლების, სწავლისა და შეფასების მიდგომები/მეთოდები, რესურსები და სხვა არსებითი მახასიათებლები.

დარგობრივი მახასიათებელი აწესებს მინიმალურ სტანდარტს კურსდამთავრებულთა სწავლის შედეგებთან მიმართებით, თუმცა უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებები უფლებამოსილი არიან პროგრამის შინაარსიდან და მიზნებიდან გამომდინარე, საუკეთესო ადგილობრივი და საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით წინამდებარე დარგობრივი მახასიათებლით განსაზღვრულზე მეტი და მრავალფეროვანი სწავლის შედეგები განსაზღვრონ.

ინგლისურ ენაზე დარგობრივი მახასიათებლის დასახელებაა: Subject Benchmark Statement of Special Education (Teacher Education).

დარგობრივი მახასიათებლის მოქმედების ვადაა 7 (შვიდი) წელი.

სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) უმაღლესი განათლების II საფეხურის დარგობრივი მახასიათებლის მიზანია, ხელი შეუწყოს სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავებასა და განხორციელებას, სტუდენტთა მობილობას, მინიჭებული კვალიფიკაციის საერთაშორისო დონეზე აღიარებას, სწავლის, სწავლებისა და შეფასების თანამედროვე მეთოდოლოგიის დანერგვას; კომპეტენტური კონკურენტუნარიანი სპეციალური მასწავლებლის ჩამოყალიბებას და მათ შემდგომ პროფესიულ განვითარებას; კარიერულ წინსვლასა და დასაქმებას; უმაღლესი განათლების მესამე საფეხურზე სწავლის გაგრძელებას; აგრეთვე, სპეციალური განათლების სფეროში ინდივიდუალური საგანმანათლებლო პროგრამების მოქნილობასა და მრავალფეროვნებას.

აღნიშნული დარგობრივი მახასიათებელი აღწერს იმ ცოდნას, უნარებს, პასუხისმგებლობასა და ავტონომიურობის სპექტრს, რომლებსაც სტუდენტი გამოიმუშავებს სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) სწავლის სფეროს შესაბამისი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულებისას.

წინამდებარე დარგობრივი მახასიათებლის გაცნობა რეკომენდებულია:

- იმ პირთათვის, რომლებიც ჩართულნი არიან სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) სწავლის სფეროს შესაბამისი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების ან/და საგანმანათლებლო პროგრამების კურიკულუმით გათვალისწინებული სასწავლო კურსების შემუშავებაში, განხორციელებასა და განხილვაში.
- აბიტურიენტისათვის, რომელსაც სურს, შეისწავლოს სპეციალური განათლება;
- სტუდენტისათვის, რომელსაც აინტერესებს, რა ცოდნას, უნარებსა და კომპეტენციებს შეიძენს სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულების შემდეგ;
- დამსაქმებლისათვის, რომელსაც სურს, სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულის ცოდნის, უნარებისა და კომპეტენციების შესახებ ინფორმაციის მიღება.
- განათლების სფეროს ექსპერტთათვის, რომლებსაც პერიოდულად ევალებათ სპეციალური განათლების საგანმანათლებლო პროგრამების შეფასება, მონიტორინგი ან აკრედიტაციის მოქმედ სტანდარტებთან შესაბამისობის დადგენა;
- აკრედიტაციის, ავტორიზაციისა და აპელაციის საბჭოს წევრებისთვის, რომლებიც მონაწილეობენ საგანმანათლებლო პროგრამების შეფასებისა და აკრედიტაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის დადგენისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

დარგობრივ მახასიათებელში აღწერილია სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) სფერო, მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მისანიჭებლად საჭირო სწავლის შედეგები, სწავლა-სწავლების, შეფასების მეთოდები და სხვა არსებითი მახასიათებლები.

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებები უფლებამოსილნი არიან საგანმანათლებლო პროგრამის დეტალური შინაარსი, ასევე, სწავლა-სწავლებისა და შეფასების მეთოდები განისაზღვრონ საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. დარგობრივ მახასიათებელთან სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის შესაბამისობის მონიტორინგი შეიძლება პერიოდულად, მოქმედი აკრედიტაციის სტანდარტებისა და შესაბამისი პროცედურების საფუძველზე განხორციელდეს.

წინამდებარე დარგობრივი მახასიათებლის შემუშავების საფუძველია ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩოს მე-7 დონის აღმწერები და დასაქმების ბაზრის მოთხოვნები, ზოგადი განათლებისა და უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონებში 2022

წლის 14 დეკემბერს შეტანილი ცვლილებები, რომლის ფარგლებშიც სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნულ ცენტრს დაევალა სპეციალური განათლების (მასწავლებლის გაანთლება) სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის დარგობრივი მახასიათებლის შემუშავება და დამტკიცება.

II. სწავლის სფეროს აღწერა

ზოგადი განათლების შესახებ საქართველოს კანონში ინკლუზიური განათლება განმარტებულია, როგორც თანაბრად ხელმისაწვდომი საგანმანათლებლო პროცესი, რომლის ფარგლებშიც ყველა მოსწავლისთვის უზრუნველყოფილია ინდივიდუალური საგანმანათლებლო საჭიროებისა და შესაძლებლობის გათვალისწინებით განათლების მიღება.

დარგობრივ ლიტერატურაში სპეციალური განათლება განიხილება ფართო შინაარსის მომცველ ტერმინად, რომელიც სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე მოსწავლეთათვის სერვისებისა და მხარდაჭერის ფართო სპექტრის აღსანიშნავად გამოიყენება. სპეციალური განათლების მხარდაჭერის სერვისები სხვადასხვა გარემოში შეიძლება იყოს მიწოდებული, როგორცაა სკოლა (საკლასო გარემო, რესურსოთახი), დღის ცენტრი, რეაბილიტაციისა და აბილიტაციის ცენტრი, სხვადასხვა სახის საგანმანათლებლო დაწესებულება და ა.შ. სპეციალური განათლების უმთავრესი მიზანია სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეს დაეხმაროს მისი პოტენციალის სრულყოფილად რეალიზებაში, რაც გულისხმობს აკადემიური, სოციალური და ემოციური უნარების განვითარების ხელშეწყობასა და სსსმ პირის დამოუკიდებლად ფუნქციონირების ხარისხის გაზრდას.

სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეები/პირები შესაძლებელია სარგებლობდნენ მრავალფეროვანი მხარდაჭერის სერვისებით, როგორებიცაა:

- ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა;
- ინტერვენციის გეგმა;
- ტრანზიციის გეგმა;
- რთული ქცევის მართვის გეგმა;
- ასისტირების ტექნოლოგიები;
- ინკლუზიური განათლების მხარდაჭერი სპეციალისტების მომსახურება (სპეციალური მასწავლებელი, ფსიქოლოგი, ოკუპაციური თერაპევტი, ენისა და მეტყველების სპეციალისტი, ჟესტური ენის თარჯიმანი, ჟესტური ენის სპეციალისტი, სპეციალური

საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირის ასისტენტი, მობილობისა და ორიენტაციის სპეციალისტი და ა.შ.).

მსოფლიოს მასშტაბით შედარებით გავრცელებულია შემდეგ მდგომარეობებთან დაკავშირებული სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებები:

- აუტიზმის სპექტრის აშლილობა;
- ინტელექტუალური განვითარების დარღვევა;
- დასწავლის უნარის დარღვევა;
- სენსორული დარღვევები;
- მოტორული დარღვევები და ფიზიკური შეზღუდვა;
- ქცევისა და ემოციური დარღვევები;
- მეტყველებისა და ენის დარღვევები;
- ჰიპერაქტივობის და ყურადღების დეფიციტის აშლილობა.

სფეროს სპეციფიკიდან გამომდინარე, სპეციალური განათლების მომიჯნავე სფეროებია: განათლების ვიწრო სფეროში არსებული სწავლის სფეროები, ფსიქოლოგია, სოციალური მუშაობა, ოკუპაციური თერაპია, ენისა და მეტყველების თერაპია, ფიზიკური მედიცინა და რეაბილიტაცია, ბავშვის მოვლა და მოზარდთა მომსახურებები; მედიცინა; სამედიცინო დიაგნოსტიკა და მკურნალობის ტექნოლოგიები.

2.1 დასაქმების შესაძლო სფერო/სფეროები

სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამები მიზნად ისახავს სტუდენტებს განუვითაროს ის უნარები, ცოდნა და ღირებულებები, რაც მათ სჭირდებათ სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე მოსწავლეთა სწავლებისთვის. სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების კურსდამთავრებულებს შესაძლებლობა ექნებათ საქართველის კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნების დაკმაყოფილების შემთხვევაში დასაქმდნენ საჯარო და კერძო სკოლებში, დღის ცენტრებში, საგანმანათლებლო ცენტრებში, პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სპეციალური მასწავლებლის, მკვლევრის, კონსულტანტის, ლიდერის/პროფესიული ზედამხედველის პოზიციაზე, სპეციალური განათლების მართვისა და ადმინისტრირების სფეროში სხვადასხვა სახელმწიფო, კერძო და არასამთავრობო ორგანიზაციაში, რომლებიც ოპერირებენ სპეციალურ განათლების სფეროში ან დაინტერესებულ მხარეებს სთავაზობენ სპეციალურ საგანმანათლებლო მომსახურებას. კურსდამთავრებული ასევე შეძლებს დაკავდეს დამოუკიდებელი პრაქტიკით. სამაგისტრო პროგრამები გამოუმუშავენ მზაობას იმ გამოწვევებისთვის, რაც სხვადასხვა ტიპის საჭიროებების მქონე პირების განათლებას უკავშირდება.

2.2. სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების გავრცელებული პროფილები

უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურზე სპეციალური განათლების მასწავლებლის მომზადების პროგრამები, როგორც წესი, მიზნად ისახავენ სტუდენტთა მომზადებას ცალკეული ვიწრო სპეციალიზაციის მიხედვით. სპეციალური მასწავლებლის სამაგისტრო პროგრამების მიზნებია:

- მასწავლებლის მომზადება სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე/შემპირების საგანმანათლებლო საჭიროებების დაკმაყოფილება სხვადასხვა გარემოში;
- მასწავლებლების შესაბამისი ცოდნითა და უნარებით აღჭურვა ინდივიდუალური სასწავლო გეგმების შემუშავებისა და განხორციელებისთვის;
- სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა/პირთა მხარდაჭერისთვის ინკლუზიური სასწავლო გარემოს უზრუნველყოფა;
- სპეციალური განათლების სფეროში კვლევებზე დაფუძნებული პრაქტიკის ხელშეწყობა.
- სპეციალური განათლების სფეროში ლიდერი მასწავლებლების მომზადება;

საერთაშორისო სივრცეში სპეციალური განათლების მასწავლებლის მომზადების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამები, როგორც წესი, მოიცავს შემდეგ თემებს:

- სწავლისა და განვითარების თეორიები;
- სპეციალური საჭიროებებისა და სწავლის შედეგების შეფასება;
- სწავლისა და სწავლების სტრატეგიები;
- ქცევაზე დაკვირვება და ქცევის მართვა;
- მშობლებთან და სხვა პროფესიონალებთან თანამშრომლობა;
- იურიდიული და ეთიკური საკითხები სპეციალურ განათლებაში, მათ შორის ადვოკატირება;
- უნივერსალური დიზაინი;
- კვლევა;
- და სხვ.

სპეციალური განათლების სამაგისტრო პროგრამებში გაერთიანებულია ის მნიშვნელოვანი პედაგოგიკური მეთოდოლოგია, ტექნიკები და რესურსები, რაც კურსდამთავრებულებს შესაძლებლობას მისცემს შესთავაზონ ეფექტური და ხარისხიანი განათლება სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირებს. აღნიშნული მიიღწევა საგანმანათლებლო თეორიებისა და პრაქტიკული კომპონენტის სინთეზის საშუალებით.

ხშირ შემთხვევაში, სპეციალური განათლების პროგრამები სტუდენტებს აძლევს საშუალებას შეარჩიონ მიმართულებები მათი ინტერესებისა და სამომავლო გეგმების შესაბამისად.

პროგრამების ფარგლებში ხშირად განხილულია სპეციალურ საგანმანათლებლო საჭიროებებთან დაკავშირებული ეკონომიკური, ეთიკური, სოციალური და კულტურული ასპექტები. ასევე, პროგრამები საშუალებას აძლევს სტუდენტებს შეარჩიონ და მიიღონ განათლება კონკრეტული, ვიწრო სპეციალობით.

საერთაშორისო სივრცეში სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების მოცულობა კრედიტებში მერყეობს 60 ECTS კრედიტიდან — 120 ECTS კრედიტამდე. პროგრამების განხორციელების ფორმატი განსხვავდება ქვეყნებისა და უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიხედვით და ხორციელდება როგორც პირისპირ, ისე დისტანციურად ან ჰიბრიდულად.

საერთაშორისო სივრცეში სპეციალური განათლების არაერთი სამაგისტრო პროგრამა არსებობს, რომლებიც სპეციალური განათლების სფეროში ფარავენ სპეციალიზაციათა ფართო სპექტრს. სამაგისტრო პროგრამების ფოკუსირება სხვადასხვა სპეციალურ საჭიროებაზე შესაძლებელია განპირობებული იყოს შესაბამისი უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების პრიორიტეტებითა და კვლევითი ინტერესებით, აგრეთვე ცალკეული ქვეყნის პოლიტიკით სპეციალური განათლების სფეროში და დასაქმების ბაზრის მოთხოვნებით.

სპეციალური განათლების მასწავლებლის მომზადებაზე ორიენტირებული სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების გავრცელებული პროფილებია:

- სპეციალური საჭიროებები და თანასწორობა;
- დასწავლის სირთულეები;
- დისლექსია და წიგნიერების სირთულეები;
- აუტიზმის სპექტრის აშლილობა;
- დაუნის სინდრომი;
- მცირემხედველ და უსინათლო პირთა სწავლება;
- მცირემსმენელ და ყრუ პირთა სწავლება;
- კომუნიკაციის, ენისა და მეტყველების დარღვევების კვლევები;
- მეტყველების თერაპია;
- სპეციალური საჭიროებების მქონე პირთა სკოლამდელი განათლება, პროფესიული განათლება, მთელი სიცოცხლის განმავლობაში სწავლა;
- ნიჭიერი ბავშვების სწავლება;
- მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალური დარღვევები;
- ემოციური და ქცევითი დარღვევები;
- სენსორული და მოტორული დარღვევები;
- ცენტრალური ნერვული სისტემის შეძენილი დარღვევა;
- სოციალური ან სხვა გარემო ფაქტორებით განპირობებული სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებები.

აღნიშნული პროგრამები შერჩეული პროფილის შესაბამისად ორიენტირებულნი არიან სტუდენტებს გააცნონ სპეციალური საჭიროების შესაბამისი სახეობის/სახეობების ბუნება და სპეციფიკა, ასევე შეასწავლონ შეფასების და ინტერვენციის სტრატეგიებისა და სსსმ ან/და შშმ მოსწავლეთა/პირთა ინკლუზიური, განმავითარებელი და მხარდამჭერი სასწავლო გარემოს შექმნა.

აღსანიშნავია, რომ საერთაშორისო გამოცდილებით სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე დაშვების წინაპირობად ასევე განსაზღვრულია არანაკლებ 3.0 GPA ქულა, უცხო ენის არანაკლებ B2 დონეზე ფლობა. სპეციალური განათლების ყველა სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა მოიცავს პრაქტიკას, რომელიც რიგ შემთხვევაში ორკომპონენტია და უკავშირდება სტუდენტის კვლევითი ინტერესების სფეროს.

ეროვნული კონტექსტის გათვალისწინებითა და დასაქმების ბაზრის მოთხოვნებიდან და არსებული ვითარებიდან გამომდინარე დარგობრივი მახასიათებლის შემმუშავებელმა საბჭომ მიზანშეწონილად სცნო სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება შედარებით ფართო ჭრილში, კერძოდ: მხედველობის დარღვევების; სმენის დარღვევების; მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალური დაღვევებისა და დასწავლისა და კომუნიკაციური დარღვევების მიმართულებით.

- **მხედველობის დარღვევებზე ორიენტირებული სპეციალური მასწავლებლის მომზადების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამები**

მხედველობის დარღვევებზე ორიენტირებული სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამებმა უნდა უზრუნველყონ მაღალკვალიფიციური სპეციალურ მასწავლებლების მომზადება უსინათლო ან მხედველობადაქვეითებულ მოსწავლეებთან მუშაობისთვის. პროგრამის ფარგლებში სტუდენტებს უნდა განუვითარდეთ ცოდნა და უნარები საკლასო ოთახში ოპტიკურ და სხვა სახის დამხმარე საშუალებებისა და ბრაილის შრიფტის გამოყენებასთან დაკავშირებით, კურსდამთავრებულებს უნდა შეეძლოთ მხედველობის დარღვევების იდენტიფიცირება და შეფასება, მხედველობის დარღვევის მახასიათებლების განსაზღვრა. სიღრმისეულად უნდა იცნობდნენ მხედველობის დარღვევის მქონე მოსწავლეთა სწავლების მეთოდებსა და სტრატეგიებს, უნდა ჰქონდეთ კომპეტენცია ორიენტაცია-მობილობის მიმართულებით და განუვითარდეთ თანამშრომლობის უნარები უსინათლო და მხედველობადაქვეითებული მოსწავლეების მშობლებთან და სხვა სპეციალისტებთან.

- **სმენის დარღვევებზე ორიენტირებული სპეციალური მასწავლებლის მომზადების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამები**

სმენის დაქვეითების მიმართულებაზე სპეციალიზებული პროგრამის კურსდამთავრებულმა მნიშვნელოვანია იცოდეს ყრუ ან სმენადაქვეითებულ მოსწავლეთა სწავლისა და სწავლების სირთულეები. პროგრამის ფარგლებში სტუდენტებს უნდა განუვითარდეთ კომპეტენციები

სმენის დაქვეითების მახასიათებლების განსაზღვრისა და შეფასების, აუდიოლოგიური რეაბილიტაციის, ენისა და მეტყველების თერაპიის, ჟესტების ენისა და დამხმარე ტექნოლოგიების მიმართულებით. კურსდამთავრებულები უნდა ფლობდნენ სიღრმისეულ ცოდნას სმენის დარღვევის მქონე მოსწავლეების სწავლების მეთოდებთან და სტრატეგიებთან დაკავშირებით. შესაბამისი პროფილის სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულმა უნდა შეძლოს სმენის დარღვევის მქონე მოსწავლის მშობლებთან და სხვა პროფესიონალებთან თანამშრომლობა;

- **მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალურ დაღვევებზე ორიენტირებული სპეციალური მასწავლებლის მომზადების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამები**

აღნიშნული დარგის სპეციალისტმა მნიშვნელოვანია იცოდეს, რომ მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალური დარღვევის მქონე მოსწავლეებს/პირებს სწავლის სირთულეები და მკაფიოდ გამოხატული განვითარების შეფერხება თითქმის ყველა სფეროში აღენიშნებათ. მათ შესაძლოა, ასევე ჰქონდეთ სენსორული დარღვევა ან/და ჯანმთელობის რაიმე ფორმის სირთულე. აქედან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია სპეციალური განათლების მასწავლებელს შეეძლოს პრიორიტეტული სასწავლო მიზნების გამოყოფა და სპეციალისტებთან თანამშრომლობის გზით ისეთი სასწავლო პროგრამის შედგენა და განხორციელება, რომელიც უზრუნველყოფს პირის დამოუკიდებლად ფუნქციონირების ხარისხის გაზრდას. ასევე, შესაბამისი პროფილის სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულმა უნდა შეძლოს მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალური დარღვევის მქონე მოსწავლის/პროფესიული სტუდენტის/მსმენელის სასწავლო პროცესში თანამონაწილეობის და მიღწევის უფლების უზრუნველყოფა და დაცვა.

- **დასწავლისა და კომუნიკაციურ დარღვევებზე ორიენტირებული სპეციალური მასწავლებლის მომზადების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამები**

დასწავლისა და კომუნიკაციურ დარღვევებზე ორიენტირებული სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამები ამზადებენ სპეციალურ მასწავლებლებს დასწავლისა და კომუნიკაციის სხვადასხვა დარღვევის მქონე მოსწავლეებთან მუშაობისთვის, დასწავლის სირთულეების მიმართულებით მომზადება გულისხმობს სტუდენტების ცოდნით აღჭურვას შემდეგი სპეციფიკური დარღვევების მიმართულებით: დისლექსია, დისკალკულია, დისგრაფია, დისპრაქსია, ენის, მეტყველებისა და კომუნიკაციის დარღვევები. პროგრამის კურსდამთავრებულებმა მნიშვნელოვანია იცოდნენ დასწავლისა და კომუნიკაციის სხვადასხვა სირთულის მახასიათებლები და მათი გავლენა მოსწავლის სწავლასა და სოციალურ-ემოციურ

განვითარებაზე, მოსწავლეთა საგანმანათლებლო და კომუნიკაციის საჭიროებების გამოვლენა და შეფასება, შესაბამისი დარღვევის მქონე მოსწავლეთათვის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმების შემუშავება და განხორციელება. აღნიშნული დარღვევის მქონე მოსწავლეების მშობლებთან და სხვა პროფესიონალებთან თანამშრომლობა.

სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე დაშვების წინაპირობაა:

ა) არანაკლებ ბაკალავრის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხი სპეციალურ განათლებაში ან მის მომიჯნავე სფეროში;

ბ) ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული საგნების შესაბამისი ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი, რომლის ფარგლებშიც კურსდამთავრებულს გავლილი აქვს სპეციალური მასწავლებლის მომზადების 60 კრედიტიანი მოდული;

გ) სპეციალური განათლების მასწავლებლის მომზადების 60 კრედიტიანი საგანმანათლებლო პროგრამის სერტიფიკატის ფლობა;

დ) განათლების მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხი (ზოგადი განათლების შესაბამისი საფეხურის საგნის/საგნების სწავლების უფლების მითითებით);

ე) არანაკლებ ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი და ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებაში მასწავლებლად მუშაობის ან/და პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებაში ან/და აღრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებაში ან/და დღის ცენტრში მუშაობის ან/და სპეციალური განათლებასთან და სსსმ/შშმ ბავშვებთან დაკავშირებული პროგრამების ფარგლებში მუშაობის არანაკლებ 2 წლიანი გამოცდილება.

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება უღებამოსილია სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე დაშვებისთვის განსაზღვროს სხვა დამატებითი წინაპირობები.

სფეროს მარეგულირებელი დოკუმენტები:

- საქართველოს კანონი ზოგადი განათლების შესახებ;
- „მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2008 წლის 21 ნოემბრის N1014 ბრძანება;
- „მასწავლებლის პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სქემის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 23 მაისის N241 დადგენილება;

- საქართველოს განათლების და მეცნიერების მინისტრის 2018 წლის 21 თებერვლის ბრძანება N16/ნ „ინკლუზიური განათლების დანერგვის, განვითარებისა და მონიტორინგის წესების, აგრეთვე სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა იდენტიფიკაციის მექანიზმის დამტკიცების თაობაზე“;
- „ეროვნული სასწავლო გეგმის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლების და მეცნიერების მინისტრის 2016 წლის 18 მაისის N40 ბრძანება;
- „საჯარო სკოლების მასწავლებელთა შრომის ანაზღაურების მინიმალური ოდენობისა და პირობების დადგენის თაობაზე“ საქართველოს განათლების და მეცნიერების მინისტრის 2015 წლის 28 სექტემბრის N126/ნ ბრძანება;
- შუზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენცია;
- იუნესკოს სალამანკას დეკლარაცია;
- ბავშვთა უფლებების კონვენცია;
- 2014 წლის 27 ივნისის საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმება;
- საქართველოს კანონი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ;
- 2020 წლის 1 სექტემბრის „ბავშვის უფლებების კოდექსი“;
- საქართველოს კანონი „ბავშვის უფლებათა კოდექსი“;
- და სხვ.

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია: განათლების მაგისტრი სპეციალურ განათლებაში ან სპეციალური განათლების მაგისტრი.

III სწავლის შედეგები

დარგობრივი მახასიათებლით გათვალისწინებული სწავლის შედეგები მიმართულია იმ ცოდნისა და უნარების შექმნა/განვითარებისკენ, რომლებიც სტუდენტს მოეთხოვება შესაბამისი საფეხურის დასრულებისას.

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება ვალდებულია საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლის შედეგებში გაითვალისწინოს წინამდებარე თავში განსაზღვრული სწავლის საერთოშედეგები სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის ყველა მიმართულებისთვის და ასევე, ამავე თავში განსაზღვრულია დამატებითი სწავლის შედეგები შესაბამის სპეციალურ საგანმანათლებლო საჭიროებზე ორიენტირებული საგანმანათლებლო პროგრამებისთვის. ამასთან, უმაღლესმა საგანმანათლებლო დაწესებულებამ საერთაშორისო პრაქტიკისა და დარგის უახლესი მიღწევების/გამოცდილების, ასევე (არსებობის შემთხვევაში) უცხოური პარტნიორი დაწესებულებების რეკომენდაციების საფუძველზე, შრომის ბაზრის მოთხოვნებისა და სხვა ფაქტორების გათვალისწინებით, შესაძლებელია საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში სხვა დამატებითი სწავლის შედეგებიც განსაზღვროს.

3.1. სპეციალური განათლების რეგულირებადი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის საერთო სავალდებულო სწავლის შედეგები ყველა მიმართულებისთვის

ცოდნა და გაცნობიერება

კურსდამთავრებული:

- ამჟღავნებს ღრმა და სისტემურ ცოდნას ინკლუზიური განათლების, მათ შორის სპეციალური განათლების, არსის, მისი ძირითადი პრინციპებისა და მახასიათებლების, აგრეთვე განვითარებისა და სწავლის თეორიების შესახებ და მსჯელობს პიროვნებისა და ჯგუფის განათლებასა და განვითარებაზე მოქმედ ფაქტორებთან დაკავშირებით;
- აღწერს და მსჯელობს ბავშვის ფსიქიკური და ფიზიკური განვითარების კანონზომიერებებზე ინდივიდუალური და კონტექსტუალური ფაქტორების გათვალისწინებით;
- ავლენს სფეროში აპრობირებული დარგობრივი ტერმინოლოგიის, ინკლუზიური განათლების სფეროში მოქმედი ეროვნული და საერთაშორისო სტანდარტების, ინკლუზიური განათლების სფეროში კონსულტირებისა და სუპერვიზიის პრინციპების სიდრმისეულ ცოდნას და განიხილავს ICF ფუნქციონირების, შეზღუდული შესაძლებლობის და ჯანმრთელობის საერთაშორისო კლასიფიკაციასა და სფეროს სამართლებრივი რეგულაციებს.
- ამჟღავნებს კომპლექსურ ცოდნას ბავშვის მიერ ენის ათვისების თავისებურებებსა და კომუნიკაციასთან დაკავშირებულ საჭიროებებზე და განმარტავს გამოცდილების/ინტერაქციის/ინტერვენციის მნიშვნელობას ბავშვის განვითარება/განათლებისთვის;
- მსჯელობს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებისა და შეზღუდული შესაძლებლობების გამოწვევ მიზეზებსა და რისკ-ფაქტორებზე, ადრეული ინტერვენციისა და პრევენციის მნიშვნელობაზე.

უნარი

კურსდამთავრებული:

- ითვალისწინებს ფაქტორებს რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიონ სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა განათლებაზე და ეწევა სსსმ მოსწავლეების უფლებათა ადვოკატირებას, ეთიკური, სამართლებრივი და სოციალური საკითხების გათვალისწინებით, რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიონ სსსმ მოსწავლეთა განათლებაზე,

- სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთათვის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შემუშავებისთვის იყენებს ეროვნულ სასწავლო გეგმას და/ან გაფართოებულ ალტერნატიულ და/ან სენსორულ და/ან დაწვეისა და დაჩქარებული სწავლების გეგმებს და მულტიდისციპლინურ გუნდთან ერთად შეიმუშავებს ინტერვენციის გეგმას;
- მონაწილეობს საგანმანათლებლო დაწესებულების განვითარების სტრატეგიული გეგმის შემუშავებაში ინკლუზიური განათლების განვითარების მიმართულებით;
- სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე მოსწავლეთა სწავლის ხელშეწყობისა და საზოგადოებასთან ინტეგრაციის მიზნით თანამშრომლობს ყველა დაინტერესებულ და სერვისის მიმწოდებელ მხარესთან (ინტერდისციპლინურ და მულტიდისციპლინურ გუნდებთან, ინკლუზიური განათლების სფეროში ჩართულ სხვადასხვა სპეციალისტთან, კანონიერ წარმომადგენლებთან, ოჯახებთან და ა.შ.);
- შეარჩევს და იყენებს მტკიცებულებაზე დაფუძნებულ ინსტრუქციულ სტრატეგიებს (მათ შორის ინდივიდუალური ან დიფერენცირებული სწავლების პრინციპებს) სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე მოსწავლეთა სწავლებისა და სწავლის ხელშეწყობისთვის;
- ამოიცნობს ინდივიდის სავარაუდო სპეციალურ საგანმანათლებლო საჭიროებას, შეფასებას განახორციელებს ვალიდური ინსტრუმენტებით, სსსმ პირის სტატუსის მინიჭების და/ან საგნობრივი და ადაპტური ფუნქციონირებისთვის საჭირო კომპეტენციების დადგენის და/ან შემდგომი საგანმანათლებლო-საადამირობო პროცესის დაგეგმვისა და პროგრესის მონიტორინგისთვის და საჭიროებისამებრ უზრუნველყოფს დროულ რეფერირებას შესაბამის სპეციალისტთან;
- ახდენს სხვა სპეციალისტების (მაგ.: შესაბამისი პროფილის ექიმის, ენისა და მეტყველების თერაპევტის, ოკუპაციური თერაპევტის, ქცევითი თერაპევტის და ა.შ.) შეფასების შედეგების ინტერპრეტაციას და ითვალისწინებს მუშაობის პროცესში.
- იყენებს ქცვის მართვის სტრატეგიების სიდრმისეულ ცოდნას სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე მოსწავლეთა სოციალური ინტეგრაციისა და ინკლუზიის ხელშეწყობისთვის; ქცევითი და ემოციური სირთულეების პრევენციის მიზნით აანალიზებს მოსწავლის/პირის ინდივიდუალურ და კონტექსტუალურ მახასიათებლებს;
- საჭიროებისამებრ იყენებს სხვადასხვა სახის დამხმარე ან/და გამაძლიერებელ საშუალებებს/ტექნოლოგიებს; მონაწილეობს საგანმანათლებლო სისტემის სხვადასხვა საფეხურზე სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირის ტრანზიციის გეგმის შემუშავებასა და განხორციელებაში;
- ინკლუზიურ განათლებასთან დაკავშირებით გეგმავს, ახორციელებს ან/და მონაწილეობს საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებებში და ამ მიმართულებით ხელს უწყობს სკოლის ბაზაზე მასწავლებელთა კომპეტენციების გაძლიერებას.

- ინკლუზიური განათლების პროცესის ეფექტიანად დაგეგმვის მიზნით, შეიმუშავებს მონიტორინგის მექანიზმებს ინდივიდუალურ და ინსტიტუციონალურ დონეზე;
- სასწავლო პროცესის ორგანიზებისას ითვალისწინებს სწავლის უნივერსალური დიზაინის პრინციპებს, უსაფრთხოების საკითხებს და ახდენს გარემოსა და რესურსების აკომოდაციას.
- ქმნის უსაფრთხო, ინკლუზიურ და ტოლერანტულ საგანმანათლებლო გარემოს, რომელიც სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეებს/პირებს აძლევს საგანმანათლებლო პროცესში ეფექტიანად ჩართვის შესაძლებლობას და მოსწავლეებს/პირებს უვითარებს ემოციური კეთილდღეობის, პოზიტიური სოციალური ინტერაქციისა და თვითგამორკვევის უნარებს.
- სიღრმისეულად აანალიზებს სფეროში არსებულ კვლევებს და შესაბამის მეთოდოლოგიას და მათ მნიშვნელობას პროფესიული პრაქტიკისა და სფეროს განვითარებაში;
- ინფორმაციისა და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებისა და საბიბლიოთეკო რესურსების გამოყენებით ქმნის კვლევით ნაშრომს/პროექტს და ზეპირი და წერილობითი ფორმით წარუდგენს მას დაინტერესებულ საზოგადოებას.
- სწავლის უნივერსალური დიზაინის პრინციპების დანერგვის მიზნით საგანმანათლებლო დაწესებულებას, საჯარო და კერძო ორგანიზაციებს უწევს კონსულტირებას ან/და სუპერვიზიას.

პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა

კურსდამთავრებული:

- მუშაობს მტკიცებულებაზე დაფუძნებული პრაქტიკის პრინციპების საფუძველზე, არგუმენტირებულად ასაბუთებს საკუთარ მოსაზრებებს;
- ავლენს მიმღებლობას განსხვავებულობისადმი, მათ შორის, კულტურების, აზრისა და იდეებისადმი და ა.შ.
- იცავს პროფესიული ეთიკის პრინციპებს.
- საკუთარი პრაქტიკის ძლიერი და სუსტი მხარეების იდენტიფიცირებისა და რეფლექსიის საფუძველზე გეგმავს და მართავს საკუთარ და გუნდის წევრთა პროფესიულ განვითარებას.

3.2. დამატებითი სწავლის შედეგები მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალური დარღვევის მიმართულებით სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამებისთვის

ცოდნა და გაცნობიერება

კურსდამთავრებული:

- ამჟღავნებს ღრმა და სისტემურ ცოდნას მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალური დარღვევების მქონე მოსწავლეების, კომუნიკაციის საჭიროებების, მათი შეფასების და მხარდაჭერის შესაბამისი სისტემების შესახებ, მათ შორის ალტერნატიული და აუგმენტური კომუნიკაციის და დამხმარე ტექნოლოგიების გამოყენებისა და დანერგვის შესახებ.
- განსაზღვრავს რა გავლენას ახდენს გარემოში არსებული მოლოდინები მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალური დარღვევის მქონე მოსწავლის აკადემიურ მიღწევასა და ქცევაზე;

უნარი

კურსდამთავრებული:

- მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალური დარღვევის მქონე მოსწავლის უნარების შეფასების შესახებ არსებული ინფორმაციის საფუძველზე განსაზღვრავს და არგუმენტირებულად ასაბუთებს სსსმ მოსწავლის პრიორიტეტულ საგანმანათლებლო საჭიროებებს;
- მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალური დარღვევის მქონე მოსწავლისთვის იყენებს კოგნიტურ და საბაზო აკადემიური უნარების განვითარებისთვის საჭირო თანამედროვე მიდგომებსა და სწავლების სტრატეგიებს, რაც ემსახურება მოსწავლის დამოუკიდებლად ფუნქციონირების ხარისხის გაზრდას;
- სწავლის უნივერსალური დიზაინის პრინციპების გათვალისწინებით მრავლობითი და მძიმე ინტელექტუალური დარღვევის მქონე მოსწავლისთვის ალტერნატიული სასწავლო გეგმის, სენსორული სასწავლო გეგმის საფუძველზე ადგენს და ახორციელებს ინდივიდუალურ სასწავლო გეგმას, ინტერვენციის გეგმას და გასცემს რეკომენდაციებს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის ჯგუფის წევრებისთვის;

3.3. დამატებითი სწავლის შედეგები მხედველობის დარღვევების მიმართულებით სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამებისთვის.

ცოდნა და გაცნობიერება

კურსდამთავრებული:

- განასხვავებს მხედველობის დარღვევებს და ავლენს სიდრმისეულ ცოდნას მათ გავლენაზე მოსწავლის განვითარებაზე, სწავლასა და დამოუკიდებელ ფუნქციონირებაზე;

- ავლენს ღრმა და სისტემურ ცოდნას მხედველობის დარღვევის მქონე მოსწავლეთა განათლების მოდელებისა და ფორმების შესახებ.
- ახდენს მხედველობის დარღვევის იდენტიფიცირების/დიაგნოსტიკის ინსტრუმენტების სპეციფიკის (ტესტები, რომლითაც ფასდება მხედველობის სიმახვილე; მხედველობის ველი და ა.შ) ცოდნის დემონსტრირებას;
- ავლენს ღრმა და სისტემურ ცოდნას სხვადასხვა სახის დამხმარე ან/და გამაძლიერებელ საშუალებების/ ტექნოლოგიების შესახებ, რომელსაც მხედველობის დარღვევის მქონე მოსწავლეები/ პირები გამოიყენებენ;
- ამჟღავნებს ბრაილის შრიფტის საბაზისო ცოდნას;
- ამჟღავნებს კომპლექსურ ცოდნას მხედველობის დარღვევის მქონე ბავშვის მიერ ენის ათვისების თავისებურებებსა და კომუნიკაციასთან დაკავშირებულ საჭიროებებზე.

უნარი

კურსდამთავრებული:

- სხვადასხვა სახის მხედველობის დარღვევის მქონე მოსწავლეთა ჯგუფისთვის გეგმავს გაკვეთილს დიფერენცირებული სწავლების პრინციპების გამოყენებით;
- ადაპტური შესაძლებლობების ხელშეწყობის, მათ შორის მობილობისა და ორიენტაციის სტრატეგიების შესახებ სიღრმისეული ცოდნის საფუძველზე კონსულტაციას უწევს მობილობისა და ორიენტაციის სპეციალისტს.

3.4. დამატებითი სწავლის შედეგები სმენის დარღვევების მიმართულებით სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამებისთვის.

ცოდნა და გაცნობიერება

კურსდამთავრებული:

- განასხვავებს სმენის დარღვევებს და ავლენს სიღრმისეულ ცოდნას მათ გავლენაზე მოსწავლის განვითარებაზე, სწავლასა და დამოუკიდებელ ფუნქციონირებაზე;
- ავლენს ღრმა და სისტემურ ცოდნას სმენის დარღვევის მქონე პირთა განათლების მოდელებისა და ფორმების შესახებ;
- ახდენს სმენის დარღვევის იდენტიფიცირების/დიაგნოსტიკის ინსტრუმენტების სპეციფიკის (ტესტები, რომლითაც ფასდება სმენის სიმახვილე და ა.შ) ცოდნის დემონსტრირებას;

- ავლენს ღრმა და სისტემურ ცოდნას სხვადასხვა სახის დამხმარე ან/და გამაძლიერებელი საშუალებების/ტექნოლოგიების შესახებ, რომელსაც სმენის დარღვევის მქონე მოსწავლეები გამოიყენებენ;
- ავლენს ჟესტური ენის ცოდნას ბაზისურ საკომუნიკაციო დონეზე;
- ავლენს სმენის დარღვევის მქონე მოსწავლეთა/ პირთა ბილინგვური და მეტყველების განვითარების ხელშემწყობი სწავლების სტრატეგიების ღრმა და სისტემურ ცოდნას;
- ამჟღავნებს კომპლექსურ ცოდნას სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის მიერ ენის ათვისების თავისებურებებსა და კომუნიკაციასთან დაკავშირებულ საჭიროებებზე.

უნარი

კურსდამთავრებული:

- გეგმავს სხვადასხვა სახის სმენის დარღვევის მქონე მოსწავლეთა ჯგუფისთვის გაკვეთილს დიფერენცირებული სწავლების პრინციპების, მათ შორის ბილინგვური განათლების მიდგომის გამოყენებით და სწავლების პროცესში თანამშრომლობს ჟესტური ენის თარჯიმანთან.

3.5 დამატებითი სწავლის შედეგები დასწავლის და კომუნიკაციური დარღვევების მიმართულებით სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამებისთვის.

ცოდნა და გაცნობიერება

კურსდამთავრებული:

- ახდენს კომპლექსური ცოდნის დემონსტრირებას დასწავლის უნარის დარღვევის, კომუნიკაციის, მეტყველებისა და ენის დარღვევების, მახასიათებლების, სადიაგნოსტიკო კრიტერიუმების და შეფასების პრინციპების შესახებ;
- ამჟღავნებს ღრმა და სისტემურ ცოდნას დასწავლის უნარის დარღვევის, კომუნიკაციის, მეტყველებისა და ენის დარღვევების მქონე პირთა საგანმანათლებლო საჭიროებების, მათი შეფასების და მხარდაჭერის შესაბამისი სისტემების შესახებ, სწავლების მეთოდოლოგიის, სწავლების სტრატეგიების, ინტერვენციის მოდელების, და დამხმარე (მათ შორის ალტერნატიული და აუგმენტური კომუნიკაციის) ტექნოლოგიების შესახებ;

უნარი

კურსდამთავრებული:

- აფასებს დასწავლის უნარის დარღვევის და/ან კომუნიკაციური დარღვევის მქონე პირს;

- შეარჩევს სწავლების შესაბამის მეთოდოლოგიას, და მოცემულ მეთოდებთან და სწავლების სტრატეგიებთან დაკავშირებით დაინტერესებულ მხარეებს უწევს კონსულტაციას.

IV მისანიჭებელი კვალიფიკაცია

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის 2019 წლის 10 აპრილის №69/ნ ბრძანებით დამტკიცებული სწავლის სფეროების კლასიფიკატორის მიხედვით დეტალურ სფეროში: 0113.1.1 სპეციალური განათლება (მასწავლებლის განათლება) „ზოგადი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ენიჭება კვალიფიკაცია განათლების მაგისტრი Master of Education (ინტეგრირებული საბაკალავრო-სამაგისტრო პროგრამის ან მაგისტრატურის საგანმანათლებლო პროგრამის შემთხვევაში (ზოგადი განათლების შესაბამისი საფეხურის საგნის/საგნების სწავლების უფლების მითითებით, მათ შორის დაწყებითი განათლება და სპეციალური განათლება).

ზემოაღნიშნულის შესაბამისად, სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) სწავლის სფეროს შესაბამისი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში შესაძლებელია შემდეგი კვალიფიკაციის მინიჭება:

- განათლების მაგისტრი სპეციალურ განათლებაში Master of Education in Special Education

ან

- სპეციალური განათლების მაგისტრი -Master of Special Education.

კვალიფიკაცია - „განათლების მაგისტრი სპეციალურ განათლებაში“ როგორც წესი ენიჭება შედარებით ფართო/ზოგადი შინაარსის საგანმანათლებლო პროგრამებში, სადაც სპეციალური განათლების სიღრმისეულ შესწავლასთან ერთად, აქცენტი კეთდება აკურიკულუმის/საგნების/კურსების შემუშავებასა და განვითარებაზე, საგანმანათლებლო ლიდერობისა და ინსტრუქციულ სტრატეგიების სწავლებასა და კვლევითი უნარების გამომუშავებაზე.

სპეციალური განათლების მაგისტრის კვალიფიკაცია სპეციალიზებული საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში ენიჭება. რომელიც ორიენტირებულია კონკრეტული სპეციალურ საგანმანათლებლო საჭიროებების შესწავლაზე, სსსმ ბავშვების სწავლისთვის ინტერვენციების, სტრატეგიების, გარემოს მოწყობის და შეფასების მეთოდების სწავლებასა და კვლევაზე.

სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის წარმატებით დასრულების შემდეგ, კურსდამთავრებულს შეუძლია სწავლა განათლების შემდგომ საფეხურზე (დოქტორანტურაში) გააგრძელოს.

სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების ფარგლებში, საერთაშორისო სივრცეში მისანიჭებელი კვალიფიკაციები წარმოდგენილია შემდეგი სახით:

- სპეციალური განათლების მაგისტრი;
- განათლების მაგისტრი სპეციალურ განათლებაში (სპეციალიზაციის მითითებით ან მის გარეშე);
- მეცნიერებათა მაგისტრი სპეციალურ განათლებაში;
- მაგისტრი დეტალური სწავლის სფეროს მითითებით;
- ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა მაგისტრი სპეციალურ განათლებაში;
- და სხვ.

V. სწავლება, სწავლა და შეფასება

სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამების სწავლების ერთიანმა კურსმა უნდა დააბალანსოს თეორიული და პრაქტიკული ასპექტები, უზრუნველყოს დარგობრივი მახასიათებლით განსაზღვრული მინიმალური სწავლის შედეგების მიღწევა და მომავალი სპეციალისტების მომზადება პროფესიული საქმიანობისთვის, რაც პრაქტიკული უნარების, სამეცნიერო ცოდნისა და კვლევის მეთოდების სათანადო გამოყენებას მოითხოვს.

სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლება-სწავლისა და შეფასებისას უნდა ეფუძნებოდეს სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლების პრინციპებს. სწავლება-სწავლის მეთოდები, სასწავლო კურსის სპეციფიკიდან გამომდინარე, უნდა უზრუნველყოფდეს პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მიღწევას.

სწავლებისას შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს შემდეგი ფორმები და მეთოდები:

- ლექცია, სემინარი;
- ევრისტიკული მეთოდი;
- პრაქტიკული მუშაობა (სემინარი, სასწავლო/საველე პრაქტიკა);
- დამოუკიდებელი მუშაობა;
- ელექტრონული რესურსებით სწავლება;
- დისკუსია/დებატები;
- ჯგუფური მუშაობა;
- პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება;
- შემთხვევის ანალიზი;

- სუპერვიზია;
- გონებრივი იერიში;
- რეფლექსიური პრაქტიკა;
- Result ფორმატი;
- სიტუაციის მოდელირება, სიმულაცია და როლური თამაშები;
- ესეს, რეფერატის, პრეზენტაციის მომზადება;
- და სხვ.

პროგრამაზე ჩარიცხული პირის შეფასების კომპონენტები და მეთოდები პროგრამის თითოეული სასწავლო კურსის სილაბუსით გათვალისწინებული შეფასების ფორმები (აქტივობა, შუალედური და დასკვნითი შეფასება) შესაძლებელია მოიცავდეს შეფასების კომპონენტებს, რომლებიც განსაზღვრავს ჩარიცხული პირის ცოდნის, უნარის და კომპეტენციის შეფასების შემდეგ საშუალებებს:

- ზეპირი გამოცდა;
- წერიტი გამოცდა;
- ზეპირი გამოკითხვა;
- წერიტი გამოკითხვა;
- საშინაო დავალება;
- პრეზენტაცია;
- წერილობითი ნაშრომი;
- პრაქტიკული სამუშაო;
- პრაქტიკის ანგარიში;
- შემთხვევის ანალიზი
- პორტფოლიო;
- კვლევითი ნაშრომი/პროექტი/სამაგისტრო ნაშრომი;
- და სხვ.

პროგრამაში შემავალი თითოეული სასწავლო კურსის სილაბუსით გათვალისწინებული შეფასების კომპონენტები შესაძლებელია აერთიანებდეს შეფასების შემდეგ მეთოდებს:

- ტესტი;
- ქვიზი;
- ღია კითხვა;
- ესე;
- პრეზენტაცია;
- დემონსტრირება;
- მოხსენება;
- სასემინარო მოხსენება;
- რეფერატი (წერიტი ნაშრომი);

- კითხვა-პასუხი;
- პრაქტიკული დავალების შესრულება;
- თეორიული დავალების შესრულება;
- ჯგუფური დავალების შესრულება;
- დისკუსია-დებატებში მონაწილეობა;
- პრაქტიკის ანგარიში;
- შემთხვევის შესწავლა და ანალიზი;
- პორტფოლიო;
- კვლევის/პროექტის ანგარიშის/სამაგისტრო ნაშრომის მომზადება;
- და სხვ.

პროგრამებში პრაქტიკული კომპონენტი ემსახურება პროგრამაზე ჩარიცხული პირების პრაქტიკული უნარების განვითარებას და პროგრამის განუყოფელი ნაწილია. სპეციალური მასწავლებლის მომზადების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა უნდა მოიცავდეს სასკოლო პრაქტიკას არანაკლებ **20 ECTS** კრედიტის მოცულობით. დამატებით, პროგრამის ფარგლებში ასევე შესაძლებელია გათვალისწინებული იყოს სასწავლო კურსებში ჩაშენებული პრაქტიკა.

VI. დამატებითი ინფორმაცია

6.1. პროგრამის განხორციელებაში ჩართული პირების კვალიფიკაცია

სპეციალური განათლების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელება შესაძლებელია უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ შესაბამისი რაოდენობისა და კვალიფიკაციის მქონე აკადემიური პერსონალის და მოწვეული სპეციალისტების ჩართულობით, რომლებიც სათანადო გამოცდილებითა და კომპეტენციებით უზრუნველყოფენ პროგრამის სტაბილურ, ეფექტიან ფუნქციონირებას და განვითარებას, პროგრამით განსაზღვრული სწავლის შედეგების მიღწევას.

პრაქტიკის კომპონენტის განხორციელებაში ჩართული პირების კვალიფიკაცია:

უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში პრაქტიკის კომპონენტის ხელმძღვანელი უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს: არანაკლებ მაგისტრის აკადემიური ხარისხი სპეციალური განათლების, განათლების ან/და ფსიქოლოგიის მიმართულებით, და ინკლუზიური განათლების სფეროში სწავლების ან/და მუშაობის არანაკლებ 3 წლიანი გამოცდილება.

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებაში პრაქტიკის განხორციელებაში ჩართული პირი უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს: ინკლუზიური განათლების

სფეროში სწავლების ან/და მუშაობის არანაკლებ 3 წლიანი გამოცდილება, არანაკლებ უფროსი მასწავლებელი ან/და უფროსი სპეციალური მასწავლებელი ან/და ფსიქოლოგი.

პრაქტიკის კომპონენტი ასევე შესაძლებელია განხორციელდეს საგანმანათლებლო ფუნქციის მქონე პარტნიორ დაწესებულებებში, მათ შორის სკოლებში, ასევე საგანმანათლებლო კურსებში ჩაშენებული პრაქტიკის განხორციელება შესაძლებელია იმ ორგანიზაციებში, რომლებიც ახორციელებენ სსსმ და შშმ პირების სწავლებას ან/და დამატებითი სერვისების მიწოდებას (ადრეული განვითარების პროგრამა, აუტიზმის პროგრამა, შშმ პირთა დღის ცენტრები, აბილიტაცია რეაბილიტაციისა და ინტერვენციის ცენტრები და სხვა).

უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულება თავად განსაზღვრავს პრაქტიკის განხორციელების ადგილს არსებული რესურსების, ინფრასტრუქტურის და საგანმანათლებლო პროგრამების მიზნის, შინაარსისა და შედეგების მიღწევის გზების გათვალისწინებით.

6.2 მატერიალური რესურსები და ინფრასტრუქტურა

უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში სპეციალური განათლების (მასწავლებლის განათლება) სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის სპეციფიკის გათვალისწინებით უნდა არსებობდეს აუცილებელი ინვენტარით და ტექნიკური საშუალებებით აღჭურვილი სასწავლო ფართი, რაც აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალს და პროგრამაზე ჩარიცხულ პირებს სწავლის შედეგების მისაღწევად აუცილებელ პირობებს შეუქმნის.

საგანმანათლებლო პროგრამების მიზნებით განსაზღვრული სწავლის შედეგების მიღწევისათვის უმაღლესმა საგანმანათლებლო დაწესებულებამ პროგრამაზე ჩარიცხული პირებისთვის უნდა უზრუნველყოს:

- საინფორმაციო-ტექნოლოგიური და სხვა სახის მატერიალურ-ტექნიკური საშუალებებით აღჭურვილი კაბინეტები და აუდიტორიები;
- მუდმივად განახლებად წიგნად ფონდზე, საერთაშორისო ელექტრონულ საბიბლიოთეკო ბაზებსა და სხვა შესაბამის სასწავლო მასალებზე წვდომა;
- შესაბამისი სასწავლო მულტიმედიაური მასალები;
- სხვა/დამატებითი რესურსები და მატერიალურ-ტექნიკური საშუალებები, რომლებიც უზრუნველყოფს სწავლა-სწავლების, პრაქტიკული და ტრანსფერული უნარების განვითარებას.

VII. დარგობრივი მახასიათებლის შემმუშავებელი ჯგუფის წევრები

N	სახელი, გვარი	ორგანიზაცია/დაწესებულება	თანამდებობა
1	ეკატერინე გიგაშვილი	სსიპ - გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი	განათლების, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის პროფესორი
2	ელისო მურვანიძე	სსიპ - საქართველოს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი	ფიზიკური მედიცინისა და რეაბილიტაციის ფაკულტეტის სამსახურის უფროსი, ასოცირებული პროფესორი (ადაპტური ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის ლექტორი); ბავშვთა ასაკის მუზლულ შესაძლებლობათა საქართველოს აკადემიის საბჭოს თავჯდომარის მოადგილე; საქართველოს ფიზიკურ თერაპევტთა ასოციაციის დირექტორი
3	ნატო ქობულაძე	სსიპ აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	პედაგოგიკის დეპარტამენტის ასოცირებული პროფესორი
4	ბაია კუბლაშვილი	მპს - ევროპის უნივერსიტეტი	ასისტენტ-პროფესორი, ფსიქოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის თანახელმძღვანელი
5	თამარ გაგოშიძე	სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ფსიქოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტის პროფესორი, ნევროლოგიისა და ნეიროფსიქოლოგიის ინსტიტუტის დამფუძნებელი; თ. გაგოშიძის ნეიროფსიქოლოგიის ცენტრის დამფუძნებელი, ფსიქომეტრული და

			საკონსულტაციო ასოციაციის პრეზიდენტი
6	მაია ჭიჭილეიშვილი	სსიპ - ბათუმის ხელოვნების სასწავლო უნივერსიტეტი	პროფესორი, სახვითი, სასცენო და კინო-ტელე ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი
7	შორენა დამუკაშვილი	სსიპ - იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი
8	თამარ კაკუტია	შპს - საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტი სეუ	განათლების ადმინისტრირების სამაგისტრო პროგრამის პროფესორი
9	მარინე გურგენიძე	სსიპ - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ზუსტ მეცნიერებათა და განათლების ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი
10	ნინო კობალაძე	ა(ა)იპ - საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი	მასწავლებლის მომზადების 60 კრედიტიანი საგანმანათლებლო პროგრამის მოწვეული მასწავლებელი
11	თამარ შინჯიაშვილი	სსიპ - სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი, ასოცირებული პროფესორი
12	მარიამ რამინაშვილი	შპს - თბილისის თავისუფალი აკადემია	მასწავლებლის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამების ასისტენტ- პროფესორი, მასწავლებლის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამების ხელმძღვანელი

13	ასმათ შონია	სსიპ - შოთა მესხიას ზუგდიდის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი	საზოგადოებრივი მეცნიერებისა და ჯანდაცვის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე, ასოცირებული პროფესორი
14	სოფიკო გვარამაძე	სსიპ - სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	განათლების, ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის მოწვეული ლექტორი
15	ლეილა მარუაშვილი	სსიპ - თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია	მუსიკის თეორიის მიმართულების პროფესორი, მუსიკის მასწავლებლის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელი
16	თინათინ ჭინჭარაული	სსიპ - ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი	პროფესორი
17	ნინო გოგიჩაძე	სსიპ - ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი	სპეციალური განათლების სამაგისტრო პროგრამის თანახელმძღვანელი, ლექტორი, ბავშვის განვითარების ინსტიტუტის მთავარი სპეციალისტი
18	გიორგი გახელაძე	შპს - აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი	მასწავლებლის მომზადების პროგრამის ხელმძღვანელი, ასოცირებული პროფესორი
19	თამარ ჟღენტი	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	საერთაშორისო ურთიერთობებისა და სტრატეგიული განვითარების დეპარტამენტის ინკლუზიური განვითარების სამმართველოს უფროსის ფუნქციათა შემსრულებელი

20	თამარ ისაკაძე	სსიპ მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი	პროგრამის „ინკლუზიური განათლების ხელშეწყობა“ კონსულტანტი.
21	ქეთევან შარვაძე	ა(ა)იპ თბილისის საბავშვო ბაგა-ბაღების მართვის სააგენტო	ბაგა-ბაღების განვითარების განყოფილების უფროსის მოვალეობის შემსრულებელი
22	ნონა პოპიაშვილი	USAID განათლება მომავლისთვის პროგრამა Chemonics Inc.	სწავლის უნივერსალური დიზაინის, გენდერული თანასწორობისა და სოციალური ინკლუზიის სპეციალისტი
23	მარიანა ხუნდაყიშვილი	UNICEF Georgia	ინკლუზიური განათლების ოფიცერი
24	თეონა ყაჭეიშვილი	ა(ა)იპ - მშობელთა ხიდი	თავმჯდომარე
25	ნათია ნიაური	სპეციალური განათლების პედაგოგთა ასოციაცია	თავმჯდომარე
26	ქეთევან აბულაძე	სსიპ - სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო	ფილიალის „თბილისის ჩვილ ბავშვთა სახლის“ადრეული განვითარების სპეციალისტი
27	პაატა პაპავა	შპს - კავკასიის უნივერსიტეტი	განათლების სკოლის აფილირებული ასოცირებული პროფესორი; მასწავლებელთა პროფესიული უნარების პროგრამის კოორდინატორი
28	ნინო ველთაური	სსიპ - დასაქმების ხელშეწყობის სახელმწიფო სააგენტო	დირექტორი